

ПРАВИЛНИК
О УНУТРАШЊЕМ РЕДУ И ЧУВАРСКОЈ СЛУЖБИ
СПОМЕНИКА ПРИРОДЕ „РИСОВАЧА“

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби споменика природе „Рисовача“ (у даљем тексту: Правилник), уређују се правила за спровођење режима заштите и развоја споменика природе „Рисовача“ (у даљем тексту: „Рисовача“), а нарочито начин и услови за: кретање и боравак посетилаца, коришћење природних ресурса, коришћење рекреативних и других јавних површина, постављање информативних и других ознака, мере заштите приликом обављања научних истраживања и обављања образовних активности, обављање туристичких и угоститељских услуга и других активности, места и услови за одлагање отпада, начин одржавања уредности и чистоће, поступак издавања сагласности и других аката управљача корисницима, начин и организација чуварске службе, начин чувања и опрема неопходна за чување и одржавање, начин спровођења превентивних мера заштите од пожара, других елементарних непогода и удеса и посебне забране и ограничења у спровођењу режима заштите.

Члан 2.

Одредбе овог Правилника односе се на кориснике заштићеног подручја: правна лица, предузетнике, физичка лица или друге субјекте који у заштићеном подручју обављају послове, делатности, односно користе природно добро и/или његове ресурсе, погодности и одлике, на посетиоце, као и на сва друга правна и физичка лица која на било који начин користе вредности „Рисоваче“ и услуге Народног музеја (у даљем тексту: Управљач) у вези коришћења вредности „Рисоваче“.

Члан 3.

За коришћење природних вредности и услуга у „Рисовачи“, плаћа се накнада Управљачу.

Начин плаћања и висину накнаде из става 1. овог члана прописује Управљач посебним актом, у складу са чланом 70. Закона о природи (у даљем тексту: Закон).

Члан 4.

Унутрашњи ред у „Рисовачи“ обезбеђује се :

- организовањем чуварске службе у складу са Законом и овим Правилником,
- сарадњом са локалним становништвом, и другим корисницима у спровођењу прописаних режима заштите, који су од утицаја на спровођење унутрашњег реда у „Рисовачи“, и
- сарадањом са надлежним државним органима и органима општине Аранђеловац , привредним субјектима, установама и удружењима грађана.

II КРЕТАЊЕ И БОРАВАК ПОСЕТИЛАЦА

Члан 5.

Посетиоцем у смислу овог Правилника, сматра се особа која самостално или организовано преко туристичке или друге организације долази у „Рисовачу“ ради упознавања са природним и културним вредностима „Рисоваче“, научно-образовног рада, или одмора, рекреације и разгледања, а на временски период краћи од 15 дана.

Члан 6.

Посетиоцима у смислу члана 5. овог Правилника не сматрају се лица која су власници или корисници непокретности на подручју „Рисоваче“, лица која су запослена или обављају службене радње, на подручју „Рисоваче“ и пословни партнери Управљача.

Члан 7.

Кретање у заштићеном подручју „Рисоваче“ је ограничено. Локалном становништву чија су имања у границама подручја кретање је дозвољено ради обављања послова на имању.

Члан 8.

Посета „Рисовачи“ могућа је једино у присуству водича.

Посетиоци су дужни да код себе имају улазницу и да је покажу на захтев службеног лица.

Коришћење природних вредности (за научно истраживачки рад, снимање и фотографисање, и др.) могуће је уз одобрење Управљача.

Захтеве за издавање дозвола посетиоцима решава Управљач, на начин прописан Законом у управном поступку.

Члан 9.

За време боравка у „Рисовачи“ посетиоци су дужни, да се придржавају овог Правилника, упутства са информативних табли и других ознака, као и упутстава или налога чувара „Рисоваче“ и других овлашћених лица Управљача.

Члан 10.

У току кретања и боравка на подручју „Рисоваче“, забрањено је :

- улажење без дозволе и пратње;
- грађење стамбених и викенд објеката и објеката за потребе пољопривредне и индустријске производње;
- предузимање земљаних, грађевинских и других радова и активности којима се могу нарушити његове амбијенталне вредности, морфологија пећинских улаза, деградирање откопаног дела археолошког налазишта и оштећење истражних археолошких вредности, и
- уништавање, оштећивање или одношење делова пећинског накита, пећинских седимената, фосилних остатака и артефаката.

Члан 11.

Посетиоци „Рисоваче“ могу улазити у само у пратњи водича Управљача. Чувар је дужан да прихвати групу и испрати је до водича.

За време обиласка „Рисоваче“ забрањено је:

- удаљавање од групе, односно водича,
- кретање ван уређене туристичке стазе,
- оштећивање пећинског накита на било који начин,
- бацање отпадака,

- пушење,
- стварање галаме и нереди у групи и
- фотографисање и видео снимање, без посебног одобрења које издаје Управљач.

Обилазак пећине траје око 20 – 30 минута, у зависности од заинтересованости посетилаца.

Највећа дозвољена величина туристичке групе је 25 деце до 18 година или 20 одраслих особа.

Пећина је отворена за посету од 01.01. до 31.12. сваког дана, у времену 9 – 17 часова, изузев 1. и 7. јануара, док Управни одбор Управљача не одлучи другачије. Ван утврђеног радног времена за групне посете омогућиће се улазак у „Рисовачу“, уколико је посета најављена најмање 2 радна дана раније.

Начин и услови обиласка „Рисоваче“ са додатним информацијама од значаја за посетиоце биће истакнути на видном месту.

Кретање и паркирање моторних возила на заштићеном подручју дозвољено је искључиво на за то предвиђеним местима (прилазни пут и терминал).

За кретање службеним возилима преко заштићеног подручја потребна је сагласност Управљача.

Када се ради о хитној интервенцији у случају пожара, елементарне непогоде и сл., за прелазак службеног возила преко заштићеног подручја није потребна сагласност из става 8. овог члана, већ се те активности пријављују Управљачу.

На територији заштићеног подручја забрањено је камповање, логоровање и ложење ватре.

Члан 12.

Власници и корисници земљишта и других непокретности дужни су да допусте приступ и пролаз чуварима и другим овлашћеним лицима Управљача у вршењу службених радњи, као и лицима која са одобрењем Управљача обављају истраживачке и друге активности у заштићеном подручју.

Забрањено је спречавање или ометање чувара и других овлашћених лица у вршењу радњи и активности из става 1. овог члана.

III ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ВРЕДНОСТИ И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Члан 13.

Корисници и посетиоци дужни су да примењују мере заштите природних, културних и других вредности и животне средине у складу са Законом, Уредбом, овим Правилником и другим прописима .

Члан 14.

Биљкама и гљивама које живе у слободној природи на подручју „Рисоваче“, а којима је Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, број 5/10 и 47/11) утврђен статус строго заштићених врста, није дозвољено сећи, кидати, ломити, чупати, сакупљати семе и плодове, или их на други начин оштећивати и уништавати.

Животиње које бораве у слободној природи на подручју „Рисоваче“, а којима је Правилником из става 1. овог члана утврђен статус строго заштићених врста, није дозвољено растеривати, узнемиравати, хватати, убијати и рањавати, намерно или нехотично тровати, уништавати и оштећивати места и објекте на којима се те животиње размножавају, одгајају младунце, склањају, бораве и хране.

Члан 15.

На заштићеном подручју није дозвољено сакупљање дивље флоре и фауне.

Сакупљање флоре и фауне на земљишту у приватној својини на заштићеном подручју дозвољено је само власницима односно корисницима тог земљишта.

Члан 16.

Лов, односно приступ и боравак ловаца са оружјем и псима није дозвољен на заштићеном подручју.

Члан 17.

Забрањено је, сходно члану 98. Закона, узимати из природе геолошка и палеонтолошка документа, односно минерале, кристале и пећинске украсе, која су проглашена заштићеним добрима или се налазе на објекту геонаслеђа и заштићеном налазишту.

Налазач геолошких и палеонтолошких докумената из става 1. овог члана дужан је да исте одмах преда службеном лицу Управљача који ће предузети даље мере заштите.

Управљач је дужан да о проналаску геолошких и палеонтолошких докумената обавести Министарство.

Власник или корисник права на земљишту на ком су пронађена геолошка и палеонтолошка документа дужни су да омогуће истраживање налазишта у складу са решењем министарства.

Истраживање налазишта може да обавља правно лице, предузетник или физичко лице на основу истражног права.

Забрањено је:

- сходно члану 25. Закона оштећивање, изношење и присвајање примерака биљака и животиња, минерала, кристала, пећинског накита, пећинских седимената и артефаката из „Рисоваче“;

- извођење грађевинских радова који могу проузроковати значајне неповољне и трајне промене геоморфолошких и хидролошких обележја.

У циљу научног истраживања, заштите и уређења спелеолошких објеката може се допустити узимање и изношење предмета из става 1. овог члана, односно вршење мањих промена на деловима пећинских улаза и канала, у складу са Законом, као и уз одобрење Управљача.

Члан 18.

Забрањено је оштећивати или уништавати предмете и објекте који имају културно-историјску вредност.

Управљач ће на видан и погодан начин обележити објекте и места са културно-историјским вредностима на подручју „Рисоваче“.

IV КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Члан 19.

На заштићеном простору „Рисоваче“ одржавање травних површина врши се редовним кошењем.

Члан 20.

Власницима односно корисницима земљишта дозвољена је пољопривредна делатност на приватним површинама, односно дозвољена им је обрада земљишта и гајење ратарских и воћарских култура, крмног и индустријског биља која се врши у складу са прописима који регулишу област пољопривреде, Уредбом и овим Правилником.

Члан 21.

Гајење, заштита и коришћење шума врши се у складу са Законом о шумама, прописима донетим на основу тог закона, чл. 18. и 35. Закона, Уредбом и овим Правилником.

Члан 22.

На територији заштићеног подручја примењује се режим заштите II степена, сходно члану 4. Уредбе.

Крчење и чиста сеча шуме дозвољени су ради промене врсте дрвећа и друге планске намене изградње и уређења простора у складу са законом.

Сеча и други облици уклањања или оштећивања репрезентативних стабала дрвећа и других значајних примерака дрвећа и жбуња су забрањени.

Наводњавање рекултивисаних површина дуж прилазних стаза од Кубршнице до улаза у пећину врши чуварска служба Управљача. Наводњавање се, у зависности од временских услова, обавља у периоду од 1. маја до 1. октобра.

V ИЗГРАДЊА ОБЈЕКТА И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА

Члан 23.

На заштићеном подручју „Рисоваче“ дозвољена је изградња објеката, уређење и опремање простора само за потребе управљања, очувања и приказивања вредности заштићеног подручја.

Право из става 1. овог члана има Управљач или Носилац пројекта односно инвеститор радова (у даљем тексту: Инвеститор), на основу сагласности Управљача.

На заштићеном подручју забрањена је изградња и реконструкција објеката саобраћајне и техничке инфраструктуре, стамбених и економских објеката, пољопривредних домаћинстава, електропривредних и шумарских објеката без одобрења Владе, сходно чл. 57. став 2. Закона.

Члан 24.

Инвеститор је дужан да планиране радове, сходно чл. 57 став 5. Закона, писмено пријави Управљачу.

Пријава из става 1. овог члана садржи:

☐ основне податке о Инвеститору,

☒ податке о врсти и обиму планираних радова,

☒ власништву над непокретностима и

☒ локацију на којој ће се радови обављати;

Управљач ће у року од 15 дана од дана подношења пријаве доставити Инвеститору писано обавештење о томе да ли су радови Законом и Уредбом дозвољени, са упутством шта даље треба да ради како би прибавио акт о условима заштите природе, локацијску и грађевинску дозволу.

VI ОДРЖАВАЊЕ ЧИСТОЋЕ

Члан 25.

Одржавање чистоће на подручју „Рисоваче“ врши се у складу са Законом о Управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10), прописима донетим на основу тог закона, другим законима и прописима који се односе на отпадне материје, Уредбом и овим Правилником.

Члан 26.

Одржавање чистоће на заштићеном подручју „Рисоваче“ обавеза је Управљача. Сакупљање отпадака и смећа врши се редовно у току дана. Отпаци се сакупљају у пластичне вреће и депонују у одговарајуће контејнере, до доласка возила ЈКП „Букуља“, која их празне и одвозе на комуналну депонију.

За одржавање чистоће заштићеног подручја задужена је чуварска служба и по потреби домар.

Члан 27.

Посетиоци, власници и корисници приватних имања на заштићеном подручју дужни су да се придржавају правила:

1. депоновање грађевинског и другог материјала по правилу није дозвољено, осим изузетно, по одобрењу Управљача, на начин и на месту које одреди Управљач;
2. паљење корова, лишћа, грања и слично, као и ложење отворене ватре, по правилу се не може вршити, осим изузетно по одобрењу Управљача;
3. при уклањању снега и леда забрањено је коришћење индустријске соли;
4. забрањено је бацање и одлагање отпадака изван одређеног места;

5. свако је дужан да сакупља и одлаже отпатке које ствара, на местима која су посебно уређена односно опремљена.

Члан 28.

Власници и корисници непокретности дужни су да их одржавају у чистом и уредном стању.

VII ПОСТАВЉАЊЕ ИНФОРМАТИВНИХ, РЕКЛАМИХ И ДРУГИХ ОЗНАКА

Члан 29.

Управљач поставља прописане ознаке на прилазима и границама „Рисоваче“, у складу са прописом о начину обележавања заштићених природних добара.

Поред прописаних ознака постављају се информативне табле и друге ознаке ради презентације и афирмације природних вредности „Рисоваче“ и пружања информације посетиоцима о условима кретања, правилима о унутрашњем реду, могућностима коришћења и сл .

Забрањено је уништавање табли и ознака значајних за спровођење режима заштите и презентацију „Рисоваче“.

За постављање рекламних, службених табли и других ознака које су утврђене прописима у области туризма, саобраћаја и јавних путева, шумарства, ловства, водопривреде и енергетике на заштићеном подручју „Рисоваче“ није потребно одобрење Управљача.

На подручју „Рисоваче“ није допуштено постављање информативних табли са натписима правних и физичких лица и рекламних и других паноа без одобрења Управљача, ако законом или овим Правилником није друкчије прописано. Постављање и држање тих табли Управљач може наплатити у складу са посебним актом.

Постојеће ознаке се морају ускладити са Правилником, у року од шест месеци од дана ступања на снагу Правилника.

Члан 30.

Фотографисање и снимање у комерцијалне сврхе, може се изводити само уз посебну сагласност Управљача, а на основу захтева који се доставља Управљачу најмање два радна дана пре почетка фотографисања и снимања.

Управљач може привремено или трајно ускратити сагласност уколико је индикован значајан неповољан утицај на природне вредности.

Фотографисање и снимање у комерцијалне сврхе Управљач може наплатити у складу са посебним актом.

Физичко или правно лице које обавља или за које се обавља снимање фотографија или снимање материјала који се публикују односно приказују јавности, осим играних филмова, дужно је да један примерак снимљеног материјала достави Управљачу.

VIII ИЗВОЂЕЊЕ НАУЧНИХ ИСТРАЖИВАЊА И ИСТРАЖНИХ РАДОВА

Члан 31.

На подручју „Рисовача“ могу се вршити научна истраживања, у складу са одговарајућим прописима, уз претходну сагласност Управљача, на начин којим се неће изазвати значајне неповољне промене или трајно оштетити/уништити природне вредности заштићеног подручја или загадити животна средина.

Приликом научних истраживања и истражних радова није дозвољено уништавање или угрожавање природних и створених вредности и еколошке равнотеже.

За извођење научно истраживачких и истражних радова која могу имати утицај на вредност „Рисоваче“ неопходно је прибавити акт о условима заштите природе који издаје Завод за заштиту природе Републике Србије.

Да би прибавио сагласност Управљача носилац истраживања пријављује Управљачу планиране истраживачке радове и активности.

Пријава истраживања садржи меродавне податке о врсти, циљу, садржају, локацији, времену трајања, методама, средствима, опреми и алатима, руководиоцу и учесницима истраживања. У пријави се могу навести и услуге односно помоћ која се тражи од Управљача.

Уз пријаву прилаже се акт о условима заштите природе и дозвола надлежног Министарства.

Управљач издаје сагласност у року од 7 дана.

Након завршетка, верификације или објављивања резултата научних истраживања и истражних радова, подаци, односно примерак публикованих резултата доставља се Управљачу ради евидентирања, публиковања и коришћења у сврху мониторинга, програмирања активности на заштити и развоју „Рисоваче“.

IX СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНЕ, ТУРИСТИЧКЕ, УГОСТИТЕЉСКЕ И ДРУГЕ ДЕЛАТНОСТИ

Члан 32.

Спортско–рекреативне, туристичке, угоститељске и друге делатности и активности обављаће се у складу са утврђеним режимом заштите, Програмом заштите и развоја „Рисоваче“, као и другом планском и програмском документацијом. Објекти за обављање делатности могу се реконструисати и адаптирати на основу одговарајућих услова Завода за заштиту природе Републике Србије, Завода за заштиту споменика културе и урбанистичке документације.

Члан 33.

Сви туристички, угоститељски и други објекти морају бити опремљени средствима за заштиту од пожара.

Системи грајања морају бити на дозвољене врсте горива.

Сви објекти морају имати решено питање одвођења отпадних вода.

Члан 34.

На подручју „Рисоваче“ могу се организовати спортско–рекреативне активности у планинарству, алпинизму, спелеологији и другим областима, уколико се тим активностима не оштећују или угрожавају природне вредности и квалитет животне средине.

За активности из става 1. овог члана организатор прибавља одобрење Управљача. Управљач може наплатити накнаду у складу са посебним актом који доноси Управљач.

Организатор је дужан да активност из става 1. овог члана пријави Управљачу најмање 15 дана пре дана планираног за његов почетак.

За планиране спортске активности код којих се основано претпоставља могућност негативног утицаја на природне вредности „Рисоваче“ и квалитет животне средине организатор, на основу обавештења Управљача, прибавља услове заштите природе које издаје Завод за заштиту природе.

Забрањено је организовање такмичење без одобрења Управљача и противно условима датим у одобрењу.

Члан 35.

Рекреативним и другим јавним површинама сматрају се делови заштићеног подручја „Рисоваче“, који су уређени и опремљени за одређену намену, рекреацију, спорт и друге видове јавног коришћења (шеталиште, излетничке стазе, простор за пружање различитих услуга посетиоцима, и сл). Одлуку о томе да ли ће делове подручја, и које, одредити у ове сврхе, доноси Управља

Члан 36.

Коришћење рекреативних и других јавних површина ради обављања делатности угоститељства и туризма или других услуга, врши се уз претходну сагласност и услове које одреди Управљач.

Члан 37.

За коришћење рекреативних и других јавних површина на подручју „Рисоваче“

плаћа се накнада која се користи за одржавање, уређивање и опремање рекреативних површина у складу са Законом и Уредбом.

Накнада за коришћење рекреативних и других јавних површина, о којима се Управљач стара, плаћа се Управљачу, у складу са актом о накнадама за коришћење природног добра.

Члан 38.

Изградња викенд објеката и други радови, осим радова на одржавању већ постојећих и објеката, на реконструкцији и доградњи постојећих објеката, забрањено је.

Радови се могу изводити само уз потребне дозволе надлежних установа.

Х ПРАВИЛА УНУТРАШЊЕГ РЕДА

СТРУЧНА СЛУЖБА

Служба заштите, унапређења, промовисања и одрживог развоја
заштићеног подручја

Члан 39.

Стручну службу чини најмање једно запослено лице на пословима заштите природе, које мора да има VII степен стручне спреме или мастер студије биолошког, шумарског, пољопривредног, еколошког или географског (геолошког) усмерења, радно искуство од најмање једне године, које координира послове заштите и мониторинга заштићеног подручја, обезбеђује поштовање режима и зона заштите, обележавање подручја, израђује предлоге планова управљања и годишњих програма управљања, као и извештаја по програмима управљања, стратешко планирање, имплементира одредбе просторног плана, и сл.

ЧУВАРСКА СЛУЖБА

Члан 40.

Обезбеђивање унутрашњег реда на подручју „Рисовача“ врши чуварска служба.

Чуварску службу чине:

- Руководилац чуварске службе;
- 4 чувара.

Члан 41.

Послове чувара могу обављати лица која испуњавају следеће услове:

- да је пунолетно лице;
- да има најмање средњу стручну спрему, једну годину радног искуства у струци и положен стручни испит и да испуњава прописане услове за ношење оружја, и
- да познају одредбе Закона и других закона којима се регулише заштита и чување заштићеног подручја, као и одредбе овог Правилника.

Чувар полаже стручни испит у складу са програмом који прописује Министар.

Управљач сам организује и спроводи одговарајућу обуку чуварске службе у складу са утврђеним дужностима чуварске службе, и то познавање својства и карактеристика „Рисоваче“, природних (спелеолошких) и културних вредности (археолошких и палеонтолошких), унутрашњег реда и законских прописа који се односе на заштиту природних вредности.

Члан 42.

Рад чуварске службе координира Руководилац чуварске службе (у даљем тексту Руководилац Службе).

Послове Руководиоца Службе може обављати лице које има најмање VII степен стручне спреме и годину дана радног искуства у струци.

Руководилац Службе има овлашћења чувара и у договору са Управљачем организује рад чуварске Службе; начин рада и врсту надзора; одлучује о хитним поступцима, односно о предузимању мера и радњи које не трпе одлагање, а односе се на рад чуварске службе и врши друге послове за које је овлашћен Законом и овим Правилником.

Руководилац Службе дужан је да води одговарајуће евиденције и подноси годишњи извештај о раду службе.

Члан 43.

За време службе чувар носи службену одећу на којој је знак „Рисоваче“ и знак заштите природе.

До доношења акта из члана 110. став 8. Закона којим надлежни министар (у даљем тексту Министар) прописује јединствену униформу чувара националних паркова и заштићених подручја проглашених актом Владе, чувар ће носити униформу коју му обезбеди Управљач.

Руководилац Службе и чувар морају поседовати опрему описану у члану 45. овог Правилника.

Члан 44.

Чувар поседује службену легитимацију којом доказује идентитет, статус службеног лица и овлашћења у складу са Законом.

Чувар је дужан да у вршењу одговарајућих службених радњи претходно покаже службену легитимацију.

Службену легитимацију чувару издаје Управљач на обрасцу који прописује Министар.

О издатим легитимацијама Управљач води евиденцију.

Чувар који је престао да врши чуварску службу, дужан је да службену легитимацију, у року од 3 дана од дана престанка вршења службе, врати Управљачу, коју ће Управљач одмах поништити и ту чињеницу унети у евиденцију из става 4. овог члана.

У случају губитка или нестанка службене легитимације чувар је дужан да о томе одмах обавести Управљача.

Изгубљена или нестала легитимација оглашава се неважећом у „Службеном гласнику Републике Србије" и брише се из евиденције о издатим легитимацијама, а чувару се издаје нова легитимација.

Члан 45.

Чуварска служба је опремљена следећим средствима:

- средствима везе, односно мобилним телефоном,
- батеријским лампама,
- фотографским апаратима и
- другом опремом неопходном за успешно обављање послова.

Члан 46.

Као службено лице Управљача, са овлашћењима која су му утврђена Законом и овим Правилником, Руководилац Службе поступа стручно, ауторитативно и одговорно у свим радњама за које је овлашћен.

Поступање Руководиоца Службе у свим случајевима мора бити у складу са овлашћењима које има, с тим што је дужан да посебно води рачуна о правилном представљању и угледу „Рисоваче" и Управљача.

Обавезу поступања на начин утврђен ставовима 1. и 2. овог члана имају и чувари.

Члан 47.

Рад чуварске службе организује се на терену тако што чувар врши непосредни надзор и контролише спровођење правила унутрашњег реда на заштићеном подручју „Рисоваче".

Чувар свакодневно врши обилазак рејона у целисти. Чувар има право и дужност да изврши потребну службену радњу на подручју „Рисоваче".

Рад чувара организује се кроз рад у сменама.

Члан 48.

Када Руководилац Службе или чувар у обављању службе установи да је учињена радња супротна правилима унутрашњег реда или мерама заштите природе прописаним у складу са законом, овлашћен је да:

1. легитимише лице затечено у вршењу недозвољених радњи, а лице затечено без личних исправа чији му идентитет није познат, приведе надлежном органу унутрашњих послова;
2. изврши преглед свих врста возила и товара и друге прегледе, осим оних за чији је преглед потребан судски налог, а посебно преглед пртљага и личних ствари, улова и средстава за лов, алата и средстава за сакупљање биљака и животиња, укључујући примерке живог и неживог света;
3. привремено одузме предмете или средства којима је извршен прекршај или кривично дело и предмете који су настали или прибављени извршењем таквог дела и да их без одлагања предају Управљачу;
4. затражи успостављање претходног стања, односно нареди мере за спречавање и уклањање штетних последица, а посебно:
 - привремено забрани радове и активности које се обављају без прописаних сагласности или одобрења, као што су научна и друга истраживања, образовне и спортске активности и сл.,
 - забрани на лицу места радове и активности које се обављају противно одредбама овог Правилника и правилима противпожарне заштите,
 - нареди пуштање на слободу односно враћање у природу здравих и неповређених примерака животиња уколико је то за њих безбедно.

Члан 49.

О свим предузетим радњама, а посебно у случају када уочене радње могу представљати прекршај, кривично дело, привредни преступ, када је причињена штета, када је извршено заузеће јавне имовине, сметње поседа и друго, Руководилац Службе, односно чувар саставља записник.

Члан 50.

Записник је службени документ на основу којег се покреће поступак од стране Управљача, код других органа и служби. Садржај записника или опис који се уноси у записник је саопштавање онога што је затечено, нађено, утврђено или на други начин прибављено и констатовано, а саставља се на образцу прописаном од стране Управљача.

Записник обавезно садржи следеће податке:

- предмет и место вршења контроле,
- датум и време састављања записника,

- ко врши преглед и контролу и у чијем присуству,
- опис радње и битне чињенице (садржај записника),
- податке о извршиоцима недозвољених радњи, а ако је извршилац непознат то се констатује уз основу претпоставку о могућем извршиоцу,
- податке о сведоцима и другим расположивим доказима ако постоје,
- податке о одузетим предметима и средствима,
- насталој штети, документована што прецизнијим подацима и по могућству фотографијом,
- време завршетка контроле и број примерака записника и
- потпис састављача записника и потписе присутних.

Члан 51.

За све уочене појаве којима се на разне начине угрожава јавна имовина, оштећењима или ометањима, Руководилац Службе и чувар дужни су да поступе хитно и без одлагања.

Члан 52.

Руководилац Службе и чувар, посебно су дужни да:

1. потпуно познају границе заштићеног подручја,
2. спречавају вршење радњи и активности које су забрањене Законом, подзаконским актима и овим Правилником,
3. учествују у заједничким прегледима и патролама других овлашћених служби и органа,
4. чувају и обнављају граничне знаке, информативне табле, путоказе и друге ознаке и обележја, носе службено одело, легитимацију, значку (беџ) и потребна средства којима су опремљени и
5. одржавају чистоћу заштићеног подручја, укључујући и кошење травнатих површина и биљних култура које Управљач одреди, као и да редовно чисте снег са стазе за посетиоце, а са паркинга уколико су најављене групне посете.

Члан 53.

У вршењу послова Руководилац Службе и чувар поступају индивидуално у складу са овлашћењима које имају, а у сложеним пословима и по личној процени, послове могу обављати са једним или више других чувара.

Када су уочене радње о организованој, масовној или тешкој угрожености, или када се може очекивати физички отпор или угрожавање интегритета Руководиоца Службе службе и чувара, исти о томе хитно обавештавају орган унутрашњих послова.

Члан 54.

У вршењу чуварске службе, дужност Руководиоца службе и чувара је да:

1. познају битне карактеристике „Рисоваче“ ради правилног представљања њених природних и других вредности и карактеристика које су значајне за правилну презентацију „Рисоваче“;
2. учествују у раду стручних водича при обиласку туристичких група и других посетилаца и дају потребне податке и информације;
3. прате, односно надгледају активности посетилаца и других корисника, посебно:
 - градњу, реконструкцију и доградњу објеката, транспорт грађевинског материјала и друге радове који се у складу са законом сматрају изградњом објеката;
 - коришћење минералних сировина, односно камена и других материјала на подручју " Рисоваче";
 - коришћење шума, односно сечу, крчење, кресање и паљење дрвећа, сакупљање семена и др.;
 - коришћење флоре и фауне, односно сакупљање и брање биљака, гљива и животиња и њихових развојних облика и шумских плодова и др.;
 - употребу моторних возила;
 - улазак у зоне, места и објекте у којима је посета забрањена или ограничена;
 - камповање и логоровање;
 - ложење ватре на отвореном и примену правила и мера заштите од пожара;
 - организацију и заштиту спортских такмичења, дечјих радионица и других манифестација;
 - одлагање отпада;
 - прати стање биљних и животињских врста и других вредности „Рисоваче“ и води евиденцију о њима;
4. сарађују са надлежним инспектором и обавештавају га о питањима из његове надлежности,
5. сарађују са органом унутрашњих послова и према указаној потреби траже његову помоћ,
6. обављају и друге послове, у складу са Законом и актом Управљача.

7. обавештавају други надлежни орган о извршењу забрањених односно противправних радњи које су регулисане прописима из надлежности тог органа и о њиховим извршиоцима уколико су познати.

Члан 55.

Ради заштите природног добра, Управљач има право активне легитимације у погледу остваривања режима заштите и покретања кривичних и прекршајних поступака.

Чуварска служба је дужна да у остваривању режима заштите користи права везана за активну легитимацију и да у року од 24 часа обавести директора Управљача о свим битним променама у „Рисовачи“.

XI ПРОТИВПОЖАРНА ЗАШТИТА

Члан 56.

На подручју „Рисоваче“ планирају се и спроводе мере заштите од пожара у складу са Законом о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09) и актима Управљача.

Управљач доноси план заштите од пожара за подручје „Рисоваче“ сходно члану 47. Закона о заштити од пожара.

Планом и програмом управљања утврђују се приоритети односно годишњи оперативни задаци противпожарне заштите.

Управљач ће на погодан начин објавити односно јавно истакнути изводе из планова заштите од пожара, са основним правилима противпожарне заштите и поставити одговарајуће ознаке на терену.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 57.

Надзор над применом овог Правилника врши надлежно Министарство.

Члан 58.

Управљач ће најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог Правилника донети акта предвиђена овим Правилником.

Члан 59.

Правилник ће се доставити корисницима „Рисоваче“.

Члан 60.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, уз претходно прибављену сагласност надлежног Министарства.

Председник Управног одбора

Слободан Мирковић